

»PLAČE SO VENDARLE KLJUČNE, DA ŽIVIMO NEKO NORMALNO ŽIVLJENJE«

REALNOST ZAPOSLENIH V tej panogi oddelajo tudi pol milijona in več presežnih ur na leto

Gostinstvo in turizem sta ena od panog, kjer najbolj primanjkuje delovne sile. Kako bodo s takim pomanjkanjem zvozili poletje?

Avtorica: Polona Krušec
Foto: Dreamstime, sta

Kadrovske težave v gostinstvu in turizmu so stalnica, z izbruhom epidemije covid-19 pa se še povečale, saj je zaradi protikoronskih ukrepov, med njimi večmesečne prepovedi poslovanja turizma, prišlo do odličnega delavcev, od katerih so si številni poiskali delo v drugih dejavnostih in tam ostali, ali pa so zaposlitev v isti panogi poiskali v tujini.

O težavah z iskanjem kadra po raziskavi Zavoda RS za zaposlovanje poročajo kar 61,2 odstotka delodajalcev v gostinstvu in turizmu z vsaj desetimi zaposlenimi, kar pomeni, da imajo več tovrstnih težav le v kmetijstvu (77,4 odstotka) in gradbeništvu (62,1 odstotka). Po

nekaterih ocenah bi lahko letos poleti primanjkovalo kar 15 odstotkov delavcev v gostinstvu in turizmu.

Lani so sicer delodajalci v gostinstvu in turizmu po podatkih zavoda razpisali 8605 prostih delovnih mest, leta 2015 denimo 4617. Največ mest, 2847, je bilo v letu 2021 za delo natakarja (leta 2015 1828), s 1511 razpisanimi mesti je sledilo povpraševanje po kuharjih (leta 2015 1010).

V Sindikatu delavcev gostinstva in turizma Slovenije opozarjajo, da bo treba za privabitev kadra poskrbeti tudi za privlačne in dobre delovne pogoje, saj delavci v panogi zdaj delajo »sedem dni na teden tudi po deset in več ur na dan, so preobremenjeni, zaradi pomanjkanja kadra se spopadajo z neustreznimi normativi ter oddelajo tudi po

Delodajalci si za zdaj pomagajo na več načinov, tudi tako, da zaposlujejo študente, upokojene in tujce.

Breda Črnčec poudarja, da je treba večletno podplačano delavk in delavcev premakniti z mrtve točke.

POMOČ DELODAJALCEM

Javna agencija Spirit Slovenija je prejšnji mesec objavila in zaključila razpis za dolgo pričakovano pomoč podjetjem iz turistične, gostinske in kulturno-umetniške dejavnosti, s katerim želijo prispevati k ohranjanju podjetij in delovnih mest.

pol milijona in več presežnih ur na leto,« so izpostavili.

POČITEK, DOPUST, PLAČA

Generalna sekretarka sindikata Breda Črnčec zato poziva k zagotavljanju dela po normativih, tedenskih urnikih, ki se ne bodo dnevno spreminjali, zagotavlja-

nju počitka in letnega dopusta, pa možnosti prostega časa za zasebno življenje in družino ter s spoštljivim medsebojnim odnosom. Nujno je tudi dosledno spoštovanje delovne zakonodaje, je poudarila.

Posebna težava so po njenem mnenju nizke plače, zaradi katerih več tisoč Slovencev dela v Avstriji. Povprečna plača v gostinstvu je lani v obdobju prvih sedmih mesecev znašala 1260 evrov bruto oziroma 850 evrov neto, kar predstavlja 65 odstotkov povprečne bruto plače v Sloveniji. Najnižja

1260

evrov bruto
oziroma 850
evrov neto je
lani prvih sedem
mesecev znašala
povprečna plača
v gostinstvu.

Po nekaterih ocenah bi lahko letos poleti v Sloveniji primanjkovalo kar 15 odstotkov delavcev v gostinstvu in turizmu.

osnovna plača po kolektivni pogodbi dejavnosti medtem še vedno znaša 529,20 evra bruto oziroma 412,25 evra neto, je spomnila Črnčičeva.

»To je popolna anomalija in pomeni nujno po drugačnem plačnem modelu, ki bo odražal realno stanje in vrednotenje dela. Zaradi nizkih osnov so namreč nizki tudi vsi dodatki in delodajalci plačujejo velike razlike do minimalne plače, ki je uzakonjena, delavcem pa osnova ostaja nespremenjena. Z inflacijo le še dodatno pada realna vrednost že tako nizkih dela-

vskih plač. Pada tudi njihova kupna moč. Še več, delavci na minimalni plači ne morejo dobiti niti posojila na banki. Za to zvonijo že vsi zvonovi, da večletno podplačanost delavk in delavcev v gostinstvu in turizmu premaknemo z mrtve točke,« je ostra sindikalistka. »Plače so vendarle ključne, da živimo neko normalno življenje, ne pa da zgolj životarimo iz meseca v mesec in se kljub mesečnemu oddelanemu fondu ur le za malenkost izognemo pragu revščine,« je sklenila in dodala, da so zato februarja začeli zbirati podpi-

se zaposlenih v podporo sindikatu v pogajanjih za dvig plač, višino regresa za letni dopust in kolektivno pogodbo dejavnosti, ki se izteče konec leta.

NAZAJ JIH NI BILO

Na nedavni okrogli mizi o trenutni problematiki pomanjkanja kadrov v gostinstvu in turizmu so sodelujoči opozorili tudi na pomanjkanje zanimanja mladih za te poklice. Ravnatelj Srednje gostinske in turistične šole Radovljica Ivan Damjan Mašič je dejal, da se število dijakov na omenjenih programih manjša že več let, do drastičnega upada pa je prišlo leta 2012, ko se je število dijakov na njihovi šoli praktično prepopolovilo. »S problemom se srečujemo že vsaj deset let, epidemija pa je krizo še poglobila,« je poročal.

Fedja Pobegajlo, direktor Turistično-gostinske zbornice Slovenije, za konec sklene nekaj misli, ki ponazorijo, kaj vse je prispevalo k tako težkim kadrovskim razmeram. Tudi sam je izpostavil, da sta turizem in gostinstvo panoga, ki jo je epidemija res preizkušala. »V Sloveniji je bilo v letih 2020 in

2021 poslovanje turizma prepovedano kar devet mesecev in pol. Kljub državnim ukrepom za ohranitev delovnih mest se je del zaposlenih odločil za zaposlitev v drugih panogah. V obdobju postopnega okrevanja turizma se niso odločili za vrnitev v panogo; na ta način so ravnali zaposleni v številnih evropskih državah.«

PRI SOSEDI ŠE HUJE

»Turistična podjetja v Sloveniji – podobno kot v drugih evropskih državah – iščejo rešitve na področju pomanjkanja kadra z zaposlovanjem tujcev. V Avstriji na primer za letos napovedujejo kar 50 odstotkov tuje delovne sile v turizmu. V primeru pomanjkanja kadra podjetja tudi prilagajajo obratovne čase lokalov,« je sporočil.

Nadeja se, da se bo pomanjkanje kadra popravilo tudi zaradi številnih dejavnosti za povečanje vpisa v strokovne šole, za kar si prizadevajo različne zbornice, Slovenska turistična organizacija, Center poslovne odličnosti pri Ekonomski fakulteti v Ljubljani, ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, šole ... ■